

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

9 september 2008

HOORZITTING

over de interculturele dialoog

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door mevrouw Margriet Hermans en de heer Johan Verstreken**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Dany Vandenbossche.

Vaste leden:

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Wim Van Dijck;

de heren Carl Decaluwe, Dirk de Kort, Paul Delva, Johan Verstreken;

de dames Margriet Hermans, Laurence Libert, de heer Herman Schueremans;

mevrouw Els Robeyns, de heren Dany Vandenbossche, Jo Vermeulen.

Plaatsvervangers:

de dames Hilde De Lobel, Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Stefaan Sintobin, Frans Wymeersch;

de dames Martine Fournier, Sabine Poleyn, Tinne Rombouts, de heer Johan Sauwens;

de heren Karlos Callens, Marnic De Meulemeester, Hans Schoofs;

de heren Bart Caron, Chokri Mahassine, André Van Nieuwkerke.

Toegevoegde leden:

de heer Piet De Bruyn;

de heer Jos Stassen.

INHOUD

	Blz.
1. Uiteenzetting door mevrouw Alison Crabb, waarnemend afdelingshoofd van de eenheid Cultuurbeleid en Interculturele Dialoog van het directoraat-generaal Onderwijs en Cultuur van de Europese Commissie.....	4
2. Uiteenzetting door mevrouw Sofie Taghon, beleidsmedewerker van het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, kennisknooppunt interculturaliseren	7
3. Uiteenzetting door mevrouw Jill Everaerd, attaché voor cultuur, audiovisueel, media en telecommunicatie van het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media	9
4. Uiteenzetting door de heer Dany Vandebossche, commissievoorzitter	11
5. Vragen van de commissieleden en antwoord van de sprekers	11

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media organiseerde op 3 juli 2008 een hoorzitting over de interculturele dialoog met mevrouw Alison Crabb, waarnemend afdelingshoofd van de eenheid Cultuurbeleid en Interculturele Dialoog van het directoraat-generaal Cultuur van de Europese Commissie, mevrouw Sofie Taghon, beleidsmedewerker van het departement Onderwijs en Cultuur, Jeugd, Sport en Media, kennisknooppunt interculturaliseren, en mevrouw Jill Everaerd, attaché voor cultuur, audiovisueel, media en telecommunicatie van het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

1. Uiteenzetting door mevrouw Alison Crabb, waarnemend afdelingshoofd van de eenheid Cultuurbeleid en Interculturele Dialoog van het directoraat-generaal Onderwijs en Cultuur van de Europese Commissie

Mevrouw Alison Crabb: Het is een hele eer om in het Vlaams Parlement een toelichting te mogen geven halfweg het Europese jaar van de Interculturele Dialoog. Ik kan meteen ook een evaluatie maken van wat er in die tijd is verwezenlijkt. Mijn eenheid is gevestigd in het Madougebouw, hoofdkwartier van het directoraat-generaal waarvoor ik werk, en staat in voor cultuurbeleid en interculturele dialoog.

Het Europese jaar van de Interculturele Dialoog is een idee dat ontstond in de herfst van 2004 bij Europees commissaris Figel, die later verantwoordelijk werd voor onderwijs, opleiding, cultuur en jeugd. Hij bracht het aan tijdens zijn hoorzitting voor het Europees Parlement. In 2004-2005 stond vooral de uitbreiding van de Europese Unie (EU) centraal, en dat deed ook de behoefte groeien om lidstaten elkaar beter te leren kennen. Ook intern kenden de lidstaten een in- en uitstroom van bevolking, soms naar aanleiding van de globalisering, anderen door de interne markt, weer anderen waren er al langer, of waren net heel nieuw en vaak betekende dat een nieuwe uitdaging voor de lidstaten.

De term interculturele dialoog is heel doelgericht gekozen om het begrip multiculturaliteit te overstijgen. Het gaat om heel verschillende gemeenschappen die veeleer naast elkaar leven dan wel elkaar ontmoeten op kruispunten waar dialoog kan ontstaan. Tolerantie volstaat niet meer. De term insinueert trouwens ook dat er een onderliggend probleem is.

De boodschap die we proberen over te brengen, luidt dat interculturaliteit een troef kan worden. Het is een uitdaging die ook kansen schept. Er circuleert ook een voorstel om een volgend themajaar toe te spitzen op creativiteit en innovatie door levenslang leren en cultuur. Dat legt een mooie link naar het lopende thema.

Wat is interculturele dialoog? Het moet wel een gezond fenomeen zijn, aangezien het het hele jaar door besproken is en zelfs op nationaal niveau aan de orde wordt gesteld. Een mogelijke definitie is gedistilleerd uit een onderzoek waartoe opdracht was gegeven in de aanloop naar het Europese jaar van de Interculturele Dialoog. Het onderzoeksinstituut ERICarts in Duitsland heeft een lange traditie van research inzake cultuurbeleid. 'Sharing Diversity' was de titel van de vergelijkende studie van de verschillende nationale benaderingen van interculturele dialoog. Dat was een van de bouwstenen voor de openingsconferentie van januari 2008 in Ljubljana onder het Sloveense voorzitterschap.

Ik overloop heel kort twee resultaten van de Eurobarometer die in 2007 werd gelanceerd. Op de vraag of men in de voorbije zeven dagen contact had gehad met verschillende nationaliteiten, etnische groepen, religieuze overtuigingen, lagen de resultaten voor België perfect op het gemiddelde van de EU-lidstaten: 65 procent antwoordde ja. De grafiek laat ook een brede marge in de antwoorden zien. In Ierland, het VK en Luxemburg lag dat aantal respondenten bijna dubbel zo hoog als in bijvoorbeeld Roemenië of Estland, waar mensen niet zo'n contacten hadden of konden hebben in de week voorafgaand aan het onderzoek.

Onderzoek toont aan dat, waar mensen wel dat contact hebben gehad met verschillende bevolkingsgroepen, de impact van die diversiteit op hun land als veeleer positief werd ervaren. Waar het interculturele contact niet of amper aanwezig was, waren de mensen meer geneigd de culturele diversiteit als iets negatief te zien.

Waarover proberen we te communiceren? Een continu doel van het concept van welk Europees jaar ook, is bewustwording stimuleren op een zeer korte tijdspanne. Er zijn drie sleutelboodschappen. Ten eerste is er de idee van beter samenleven en het feit dat er voor iedereen wel iets uit te halen valt. Het moet ook iedereen een kans bieden om de voordelen van culturele diversiteit te ontdekken in plaats van alleen maar aandacht te vestigen op de negatieve aspecten

en problemen. Aansluitend op het bredere Europese concept van actief burgerschap, moet het project ook het gevoel van thuis te horen in de eigen gemeenschap aanwakkeren.

Om de campagne op te zetten, werd geopteerd voor een soort van partnerschapstructuur, met het maatschappelijk middenveld als cruciaal element. Onze eenheid is er zich terdege van bewust dat we slechts een klein team van officials zijn, gelinkt aan kleine teams op lidstaatniveau. De experts die dagelijks bezig zijn met interculturele dialoog, werken dagelijks in diverse fora, organisaties enzovoort. In een poging om de band met hen aan te halen, hebben we de lidstaten ertoe aangezet om contactgroepen met de maatschappelijke basis op te zetten, nieuw leven in te blazen of uit te bouwen op bestaande gronden. Binnen de Europese Commissie is een contactgroep opgestart met ongeveer tien organisaties uit het maatschappelijke middenveld. Er zijn op regelmatige basis bijeenkomsten om van gedachten te wisselen. Vertegenwoordigd zijn onder meer het Europese Jeugd Forum, het Sociaal Platform, de Europese Cultuurstichting, het Europese Roma Informatiebureau. Ook cruciaal zijn de mediapartnerschappen. Zo zijn er enkele op het Europese niveau, maar de sleutel tot succes bestaat erin om mediapartnerschappen op nationaal, regionaal en lokaal niveau te realiseren om de aandacht van de media te trekken voor het onderwerp.

Bij de voorbereidende debatten tussen lidstaten en bij de Commissie naar aanleiding van de wettelijke basis voor het jaar van de interculturele dialoog, was al snel duidelijk dat jeugd een centraal thema zou zijn. Dat blijkt ook uit de Europese ‘flagships’, de grote projecten, want daarin probeert men de band met jongeren aan te halen.

Decentralisatie is een essentiële succesfactor voor zo’n Europees jaar. Het moet doorspelen op nationaal, regionaal en lokaal niveau en de media moeten betrokken zijn.

De regenboogkleurige boom die op de slides is getoond, staat symbool voor het regenboogplatform voor interculturele dialoog. Dat was een onafhankelijk initiatief vanuit het maatschappelijke middenveld in 2006 om een platform op te richten voor interculturele dialoog. De motor van het initiatief zijn de Europese Cultuurstichting en de Europese Culturele Actie, het voormalige Europese Forum voor Kunst en Erfgoed. Er zijn zowat 200 leden uit de culturele,

maar ook de sociale, de jeugd- en andere sectoren. Tegen eind 2008 willen ze een zogenaamd Regenboogboek opstellen. Dat zou worden voorgesteld bij het einde van het jaar onder Frans voorzitterschap en het zou onder meer aanbevelingen omvatten aan het adres van de Europese Commissie, maar ook aan lidstaten om opvolging van het themajaar te verzekeren. De mensen uit het platform verstrekken al geruime tijd advies in dat verband.

Bovenop de weinige rechtstreeks met het eigen budget gesubsidieerde projecten voor het themajaar, zijn er ook nog heel wat lopende projecten die onder het logo van het jaar van de interculturele dialoog kunnen opereren. Dat is een doeltreffende manier van werken aan bewustmaking. Voor dergelijke lokale projecten probeer ik met mijn eenheid dan ook op Europees en nationaal niveau toestemming te krijgen. Bovendien is er een website opgezet met een partnernetwerk van organisaties die actief zijn op dat terrein van de interculturele dialoog. Intussen zijn er ongeveer 1000 leden. Het concept werkt aardig voor het netwerken en voor het vinden van partners met nieuwe projecten.

Het is de bedoeling dat de in gang gezette beweging en initiatieven niet ophouden te bestaan aan het einde van het jaar, maar wel dat ze worden omgevormd in een duurzame strategie. Dat moet grotendeels verankerd worden in de Europese culturele agenda. Recent is de opencoördinatiemethode gelanceerd in de culturele sector. Dat impliceert dat werkgroepen van experts uit de lidstaten in een dialoog met de hele culturele sector, met platformen waar mensen uit die sector worden samengebracht, de interculturele dialoog aan de gang houden.

De jaarthema’s illustreren hoezeer het onderwerp van interculturele dialoog een transversaal karakter heeft. De culturele sector is maar één pijler in dat brede landschap die moet worden aangesproken.

Er zijn zeven Brusselse debatten die eenmaal per maand georganiseerd worden in de Residence Palace, in hartje Brussel. Er zijn tot nog toe telkens zo’n 150 deelnemers geweest. Ik nodig u allen uit voor het volgende debat dat op 10 september 2008 plaatsvindt met als thema: multilinguïsme, brug of belemmering voor interculturaliteit. De organisatie gebeurt in een partnerschap van cultuurgebonden instellingen. De zeven thema’s van de zeven debatten moeten boven het louter bewustmakingsdoel uitstijgen en ruimte scheppen voor beleidsreflectie ter zake.

De doelstellingen zijn niet echt verrassend. De communicatie rond resultaten van acties in de lidstaten verdient echter wel wat aandacht. De interculturele dialoog wordt uitgedragen via een hele reeks acties op nationaal en Europees niveau, al dragen ze vaak niet dat label. Zo denk ik bijvoorbeeld aan het Europees Sociaal Fonds en diverse regionale fondsen. Een van de dingen die ik gedurende het jaar wilde aanpakken, was kenbaar te maken dat er inderdaad heel wat gebeurt op het vlak van interculturele dialoog, zonder dat het als dusdanig wordt herkend door het logo van de Europese Unie.

Er zijn vijftien Europese ambassadeurs voor interculturele dialoog. Van hen kreeg de eenheid een ruime mediafeedback tijdens de campagne. De samenwerking is trouwens vrij uniek voor de Europese Commissie. De belangstelling van de media was bemoedigend en stelde ons in staat nieuws te verspreiden onder het grote publiek.

De besteding van het uitgetrokken budget voor het jaar van de interculturele dialoog wil ik ook even uiteenzetten. Zo is 10 miljoen euro rechtstreeks verbonden aan het themajaar. Binnen andere beleidsdomeinen van de Europese Gemeenschap zijn nog meer middelen terug te vinden die via een hele reeks lopende programma's indirect aan het thema gebonden zijn. Van de vaste middelen is zowat 3 miljoen euro gebruikt voor zeven flagships, de zeven grote projecten en voor de lanceer- en afsluitingsevents: de Ljubljana-conferentie in januari en de sluitingsceremonie in Parijs-Centre Pompidou midden november. Per lidstaat loopt één project. In België lopen er drie. Dat heeft nog eens 3 miljoen euro opgeslorpt. Nog een derde van het budget gaat naar de informatiecampagne, wat typisch is voor een Europees jaar. Veel daarvan wordt centraal geregeld, maar het gespecialiseerde communicatieagentschap waarmee we werken, houdt kantoor in elke lidstaat en ondersteunt de nationale coördinatiecellen bij informatie-acties.

Ook de evaluatie van het themajaar loopt al. Tegen eind 2009 zal een openbaar rapport worden uitgegeven ten behoeve van het Europees Parlement en de Raad. Dat zal gebeuren door een externe evaluator.

Het enige echte pan-Europese initiatief, gericht op het grote publiek, moet de aandacht vestigen op het themajaar en riep ertoe op een foto-interpretatie in te sturen van wat mensen als interculturele dialoog ervaren in de eigen buurt. Dat had een dubbel voor-

deel: er werd gefocust op de lokale link én meteen konden we een heleboel promomateriaal verzamelen voor wie met het themajaar bezig was. De deadline voor inzending was vastgesteld op 30 juni en er zijn meer dan 2000 bijdragen binnengekomen. Nog nooit is er zoveel respons op een dergelijk initiatief geweest. Dat bewijst nog maar eens dat interculturele dialoog bij velen een gevoelige snaar raakt.

Ik wil ook nog even terugkomen op de zogenaamde flagships. Het Europees Muziekbureau heeft 'Diversidad' gecoördineerd. Dat heeft geleid tot de productie van een hiphopsingle die al in enkele radiostations wordt gedraaid. De meest bekende artiest die daarbij betrokken werd, is Abdel Malik. Het concept bestond erin dat diverse artiesten online konden samenwerken en op de tune hun eigen woorden konden zetten over interculturele dialoog. In Wenen is een festival gehouden gelinkt aan de Euro 2008-voetbalcompetitie. Ook daar keerde dezelfde focus op jongeren terug, met dj-wedstrijden, graffiti-events, artiestenworkshops enzovoort.

De Yehudi Menuhin Stichting werkte vooral in basisscholen en doorgaans in enigszins achtergestelde gebieden waar kunstenaars en verhalenvertellers van het ene land met scholen in een ander land samenwerkten om kinderen hun eigen kijk op de wereld en het leven te leren vatten in woorden.

In Amsterdam wordt een 'Vreemdelingenfestival' gehouden, gecoördineerd door de Europese Cultuurstichting. Ik raad iedereen aan de schitterende website in dat verband even aan te klikken. Er zijn allerlei videoboodschappen van jongeren van een twee- tot drietal minuten. Het festival moet een hoogtepunt worden met workshops, opleidingssessies. EUNIC, het netwerk van nationale en culturele instellingen, coördineert 'Alter Ego', dat ook alweer zwermen jongeren bijeenbrengt om elkaars portret op een creatieve manier weer te geven. Dat kan op foto, video, maar ook in elke andere kunstvorm.

Naast die vier grote projecten, is er echter ook een selecte keuze aan kwaliteitsvolle projecten van kleinere organisaties gemaakt. Zo wil ik verwijzen naar een project in Italië waar men radioboodschappen over interculturele dialoog maakt, door en voor de immigrantengemeenschap. Een ander project spitst zich toe op de opleiding van jonge journalisten met een immigratie-achtergrond. Het multicultureel centrum van Praag werkt samen met de onderwijssector

en gaat na welke rol scholen vervullen binnen interculturele buurten en hoe ze er banden smeden met de bevolking.

De website is het voornaamste gecentraliseerde communicatiekanaal in het kader van het themajaar. Hij is in december 2007 gelanceerd in het Engels, en in januari 2008 in alle officiële talen. Er wordt heel wat geïnvesteerd in vernieuwen, updaten en aanpassen van de website. Heel populair blijkt het onderdeel ‘Wat gebeurt er in mijn land?’. Er is ook een overzicht van uploads en input. Zo zijn er al 316 projecten in de statistiek opgenomen. Belangrijk op de website is dat ook de niet rechtstreeks door de eenheid gefinancierde projecten aan bod komen. Dat bewijst nogmaals dat interculturele dialoog doorheen allerlei domeinen loopt en het komt tegemoet aan de wens om niet alleen de vooropgestelde 10 miljoen euro aan interculturele dialoog besteed te zien, maar tevens nationale en regionale of andere bronnen erin te zien investeren.

In tegenstelling tot vorige themajaren waren ook de bezoeken vrij impressionant. Dat blijkt uit de pers-aandacht, die eveneens hoger lag dan verwacht. Zo kreeg het thema interculturele dialoog tot driemaal meer aandacht dan het thema van 2007: gelijke kansen. De perscoverage is intussen gestabiliseerd op ongeveer 1000 bijgehouden, afgedrukte of online artikels per maand. Slovenië is trouwens een uitstekend voorzitterschap gebleken bij het aantrekken van pers-aandacht. Ook de media-bezoekersaantallen lopen hoog op, tot wel 50 miljoen potentiële lezers voor de knipsels tot en met april.

Een ander werkinstrument is de campagnenieuwsbrief, waarmee we ook proberen nationale en regionale informatie op te nemen. Er zijn al ongeveer 5000 abonnees.

Ten slotte ga ik nog kort in op het beleidsaspect en de verwezenlijkingen van het Sloveense voorzitterschap, bovenop de bewustmakingscampagne, in het kader van de beleidsbesprekingen die gelijklopend zijn aangegaan. De laatste zes maanden lag de focus op interculturele bevoegdheden en hoe de Commissie en de lidstaten daaraan kunnen werken. Het resultaat van die besprekingen was uitermate bevredigend, want er is beslist een duurzame sectoroverschrijdende benadering van interculturele dialoog uit te bouwen. Door samen te werken over de grenzen van verschillende werkgroepen van de Raad inzake onderwijs, jeugd, cultuur en audiovisuele beeldvorming, is de

stap gezet om de transversale aard van de interculturele dialoog te vatten.

Ik geloof ook dat het pas gestarte Franse voorzitterschap een discussie wil opstarten over de externe aspecten van interculturele dialoog.

2. Uiteenzetting door mevrouw Sofie Taghon, beleidsmedewerker van het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media, kennisknooppunt intercultureliseren

Mevrouw Sofie Taghon: Interculturaliteit is al van bij het begin van de legislatuur een van de speerpunten geweest van het cultuur-, jeugdwerk- en sportbeleid. Actief participeren aan het Europees jaar van de interculturele dialoog was eigenlijk een evidentie en dat versterkt alleen maar de ingeslagen richting.

Ik licht een aantal acties uit het actieplan ‘Interculturaliseren’ toe. De projecten in het kader van het themajaar komen er ook in aan bod. Het plan is in 2006 gelanceerd en kwam tot stand na een traject waarbij alle sectoren en diverse belangrijke actoren de revue zijn gepasseerd en betrokken waren. Het biedt een structureel kader voor cultuur, jeugd en sport om verder aan de slag te kunnen met het thema ‘interculturaliseren’. Aan de basis ligt de vaststelling dat etnisch-culturele groepen in Vlaanderen in verhouding tot hun aanwezigheid, veel minder deelnemen en deelhebben aan het gesubsidieerde cultuur-, jeugd- en sportaanbod dan men zou verwachten. Dat blijkt uit het bereikte publiek, maar ook uit de ondervertegenwoordiging in bestuursorganen, adviesraden, personeel en vrijwilligerswerking. Het plan is erop gericht processen te stimuleren die meer interculturele uitwisseling mogelijk maken op alle vermelde sporen. De actoren moeten gesensibiliseerd worden voor gevoeligheden, behoeften en interesse van etnisch-culturele groepen. Er wordt ook meer aandacht gevraagd voor hun cultuuruitingen bij het vormgeven van het aanbod en het verspreiden daarvan.

In eerste instantie is een heel belangrijke actie dat in alle decreten de notie interculturaliteit is opgenomen. Dat betekent dat van alle gesubsidieerde organisaties wordt gevraagd om te reflecteren over wat het betekent voor de organisatie zelf, hoe men daartegenover positie inneemt en welke acties ter zake kunnen worden opgezet. Het hele concept moet een duurzaam aandachtspunt worden in de werking van elke organisatie. Die denkoefeningen moeten ook een beslag

krijgen in beleidsplannen op basis waarvan dan beoordeeld kan worden.

Ten tweede hebben een aantal specifieke organisaties de opdracht gekregen om concreet rond interculturaliteit te werken en dat in hun beleidsvoering op te nemen en uit te voeren. De inhoudelijke invulling en de fasering wordt onderhandeld. Het resultaat daarvan is terug te vinden in beheersovereenkomsten en beleidsplannen. Ook voor die organisaties is het de bedoeling dat hun raad van bestuur de etnisch-culturele diversiteit in Vlaanderen weerspiegelt. Voor organisaties met als werkingsgebied Vlaanderen, houdt dat een vertegenwoordiging van tien percent in. We verwachten van hen ook inspanningen om dat principe naar het personeel te laten doorstromen. Het gaat hierbij over een beperkt aantal instellingen, die door de Vlaamse overheid zijn opgericht of waarop die een grote impact heeft, over organisaties waarvan de output bedoeld is voor heel Vlaanderen of die een unieke werking ontplooiën voor Vlaanderen of een bepaald gebied. In dat verband kan ik bijvoorbeeld de steunpunten vermelden, een aantal grote cultuurhuizen, het Vlaams Fonds voor de Letteren, het Vlaams Audiovisueel Fonds, bepaalde intermediaire organisaties zoals Cultuurnet Vlaanderen, het Vlaams-Nederlands Huis, de Stichting Lezen en de landelijke organisaties voor amateurkunsten en de volkshogescholen.

Een derde actie behelst een engagement om binnen het beleidsdomein cultuur, jeugd, sport en media in het departement en de diverse agentschappen minstens één ambtenaar op niveau A aan te stellen met een etnisch-culturele diverse achtergrond.

Een vierde actie stelt zich tot doel alle adviescommissies en de strategische adviesraad, die vrij homogeen waren samengesteld, te 'interculturaliseren', zodat ook daarin voor tien percent mensen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond zitting hebben. Er is ter zake een campagne opgestart met de titel 'Iedereen kan zetelen'. De campagne gaat breder dan die etnisch-culturele diversiteit en roept iedereen op die zich in Vlaanderen ertoe wil engageren een bestuurs- of adviesfunctie op te nemen in een bestuursorgaan of raden en commissies, om zich via een profiel en cv-document in te schrijven in een databank waaruit kan worden geput voor vacante functies.

Met betrekking tot de projectsubsidies loopt ook een actie die ertoe strekt dat van elke projectsubsidielijn er minstens tien percent van de middelen voorbehou-

den wordt voor projecten die worden ingediend door etnisch-culturele groepen of personen of voor projecten waarbij interculturaliteit centraal staat. Ik wil onderstrepen dat alle projecten vanzelfsprekend in eerste instantie moeten voldoen aan de criteria, eigen aan de verschillende reglementen. Het is de bedoeling dat binnen de groep van positief geadviseerde projecten, de middelen naar de projecten gaan waarin interculturaliteit de focus krijgt, als er minder middelen zijn dan projecten.

In het nieuwe Participatiedecreet zijn daarnaast ook nog de participatieprojecten opgenomen en wordt die tien percent opgewaardeerd naar 50 percent. Er zijn 900.000 euro aan middelen toegevoegd, specifiek voor die interculturele projecten.

Bovenop dat alles is ook het kennisknooppunt interculturaliseren opgericht binnen het departement cultuur, jeugd, sport en media, waarvoor twee netwerkers zijn aangeworven. Hun belangrijkste taken bestaan erin alle mogelijke kennis en ervaringen ter zake te verzamelen en al de desbetreffende technieken, methodieken en informatiepraktijken te ontsluiten. Dat gebeurt vooral via de website www.interculturaliseren.be. Er is ook een nieuwsbrief aan gekoppeld. Ze moeten ook de informatie voorstellen, voornamelijk tijdens een tweejaarlijkse actiedag die georganiseerd wordt door de sector en andere geïnteresseerden. Daarnaast zijn er thematische ontmoetingsmomenten.

Het kennisknooppunt moet bovendien een lerend netwerk opbouwen van praktijkexperts, en verbindingen leggen tussen steunpunten, actoren binnen of buiten de sector cultuur en sport, professionals enzovoort. Een forum of mail moet zorgen voor uitwisseling van expertise en informatie.

In het kader van de Europese interculturele dialoog, zijn voor Vlaanderen twee ambassadeurs aangesteld: Ronny Mosuse en Hadise. Organisaties die een groot project of evenement indienen waar de interculturele dialoog in de kijker staat, kunnen op hen een beroep doen. Ze dragen overal de boodschap uit.

Twee activiteiten genieten specifieke ondersteuning in het kader van dat Europese themajaar. De Kif Kif Awards zijn een wedstrijd waar individuen en groepen audities kunnen doen binnen de thema's gesproken woord, dans en muziek. Er zouden ongeveer 900 inschrijvingen zijn. Voor elk van die branches zouden een viertal mensen geselecteerd worden die dan gedu-

rende vijf maanden professionele begeleiding krijgen. Eind oktober 2008 ontvangen drie winnaars dan een award.

Alter Ego is eveneens een wedstrijdconcept en een officieel project in het kader van het Europees jaar van de Interculturele Dialoog. De wedstrijd loopt in 22 landen van de EU en nodigt jongeren ertoe uit een dubbel portret te maken: een van zichzelf en eentje van iemand met een andere etnisch-culturele achtergrond of traditie. Die portretten komen allemaal op een website. Per land worden etnisch-cultureel diverse jury's samengesteld die twee finalisten uitkiezen. Die groep van jongeren krijgt een interculturele internationale workshop aangeboden waar men dieper ingaat op migratie, intercultureel samenleven enzovoort. Van de portretten zou in 2009 een reizende tentoonstelling rondtrekken, met de finalisten.

Tot slot moet ik nog vermelden dat het kennisknooppunt ook nog de communicatie van het jaar van de interculturele dialoog verzorgt naar de sectoren cultuur, jeugd en sport, door de activiteiten bekend te maken en de goede praktijken in België zichtbaar te maken voor de Europese Unie. Ook ten aanzien van de andere beleidsdomeinen is er een communicatie en wordt gevraagd dat alle activiteiten gegroepeerd worden zodat binnen de EU daarover één rapport kan gemaakt worden om het thema in de toekomst op de agenda te houden als vast item.

3. Uiteenzetting door mevrouw Jill Everaerd, attaché voor cultuur, audiovisueel, media en telecomunicatie van het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Mevrouw Jill Everaerd: Ik laat twee documenten ronddelen ter informatie. Mijn job oefen ik uit als lid van de Vlaamse permanente vertegenwoordiging bij de Europese instellingen. Ik behartig daar sinds begin 2008 de cultuurdossiers. Tijdens de Ministerraad van eind mei zijn twee documenten goedgekeurd, die ik kort zal toelichten.

Het eerste behelst de 'Conclusies Interculturele Vaardigheden', het tweede is lijviger en draagt de titel 'Werkplan Cultuur 2008-2010'. Dat kadert in de Europese agenda voor cultuur.

De interculturele dialoog is een van de drie strategische doelstellingen van de Europese agenda voor cultuur. Het document inzake interculturele

vaardigheden is tot stand gekomen door intensieve samenwerking tussen vier verschillende beleidsdomeinen en dat was allicht een primeur: onderwijs, jeugd, cultuur en audiovisuele aangelegenheden. Elk van die vier heeft ongeveer eenzelfde bijdrage geleverd voor het document. Door de eensgezindheid over de vier beleidsdomeinen heen, is er weinig debat over gevoerd. De interculturele vaardigheden als troef worden dus als een evidentie beschouwd. Ook de synergie tussen de vier beleidsdomeinen zou op die manier worden aangezwengeld. Er moet een blijvende dialoog worden opgestart en een gunstig klimaat worden gecreëerd. Het moet tevens de bedoeling zijn goede praktijken te blijven uitwisselen tussen de bewuste beleidsdomeinen. Ook zou een groter draagvlak tot stand moeten komen om de interculturele dialoog blijvend op gang te brengen. Dat zijn de intenties die in de raadsconclusies vervat zitten.

Het eerste luik binnen die interculturele vaardigheden, is cultuur en daarin zijn vijf verschillende doelstellingen vooropgesteld. Zo is er het stimuleren van de culturele diversiteit en de actieve participatie, naast het creëren van betere voorwaarden voor de mobiliteit van kunstenaars en kunstwerken, het ondersteunen van samenwerking tussen cultuur en onderwijs, zowel formeel als informeel en ten slotte het stimuleren van taalcompetenties en vertalingen. Daarin zijn meteen ook de links naar de andere beleidsdomeinen terug te vinden.

Voor het tweede goedgekeurde document schets ik eerst even de historiek van de conclusies. De raadsconclusies passen in de bredere agenda voor cultuur met de mondialisering als thema. Dat document is goedgekeurd ruim een jaar geleden op de Ministerraad van 10 mei 2007. De agenda voor cultuur steunt op drie pijlers: cultuur en diversiteit, cultuur en economie en cultuur en externe betrekkingen. Het is de bedoeling op een heel specifieke manier artikel 151, paragraaf 4, van het Europese Verdrag toe te passen. Cultuur moet dan 'gemainstreamd' worden in alle beleidsdomeinen van het Europese beleidsveld. Daarbij moet de opencoördinatiemethode worden gehanteerd, zoals dat ook al voor jeugd en onderwijs is gebeurd. Dat laat toe voor beleidsdomeinen die geen expliciete communautaire bevoegdheid zijn, toch een versterkte samenwerking op te zetten. Einddoel is cultuur een meer prominente plaats op de Europese en uiteindelijk ook op de Vlaamse agenda, toe te kennen. De Europese agenda werd door het Portugese voorzitterschap aangegrepen om tot raadsconclusies te komen tijdens de Ministerraad

van november 2007. Duitsland heeft lang dwarsgelegen omdat het het moeilijk had met de opencoördinatiemethode. De Duitse Länder vreesden immers dat het cultuurbeleid geüniformiseerd zou worden, maar dat was niet het geval. Integendeel benadrukte de tekst dat de samenwerking open, vrijblijvend en flexibel blijft, en dus is er respect voor artikel 151, dat de culturele diversiteit en de soevereiniteit van de lidstaten benadrukt.

Er werd tijdens het Portugese voorzitterschap tevens een Europees cultureel forum opgestart om de dialoog met het maatschappelijke middenveld aan te gaan. Tijdens het Franse voorzitterschap vindt in het najaar een volgende bijeenkomst plaats.

Aan de raadsconclusies van 2007 werden een aantal concrete prioritaire actievelen verbonden met driejaarlijkse werkplannen. Het werkplan 2008-2010 is het eerste daarvan en werd goedgekeurd tijdens de Ministerraad van mei 2008 onder Sloveens voorzitterschap.

De Europese agenda voor cultuur kreeg heel wat Vlaamse aandacht, want er zijn heel wat parallellen met het Vlaamse beleid. Zo heeft Vlaanderen er steeds op gehamerd dat rekening moet worden gehouden met de specifieke kenmerken van de culturele sector. Ook de soevereiniteit is van groot belang voor ons.

Vlaanderen heeft samen met de andere gemeenschappen in België aangedrongen op beknopte conclusies, wat heel wat voeten in de aarde had. Het werkplan 2008-2010 is dan wel goedgekeurd, maar het is nog steeds niet volledig omgezet in acties.

Bijlage 1 is een oplistijng van prioriteiten, met als eerste het verbeteren van de voorwaarden voor mobiliteit van kunstenaars en andere vaklui uit de kunstsector. Aan de lidstaten wordt gevraagd om actief deel te nemen aan een werkgroep die intussen is opgestart ter bevordering van de mobiliteit van de kunstenaars. Vlaanderen doet dat, maar zit de werkgroep niet voor. Met het Kunstenloket is heel wat informatie mee te delen en een van de doelstellingen die zijn vooropgesteld, is het uitwisselen van goede praktijkvoorbeelden en relevante data, het formuleren van aanbevelingen, oplossingen voorstellen, het verzamelen van informatie en die ook uitwisselen.

Een tweede prioriteit behelst het algemeen bevorderen van de toegang tot cultuur. Van de lidstaten wordt in die zin verwacht dat ze actief deelnemen

aan een nog op te richten werkgroep Mobiliteit van Collecties. Het debat dat in de raads werkgroep wordt gevoerd en in de wandelgangen, spitst zich toe op de vraag of er één dan wel twee subwerkgroepen moeten worden opgericht, en of de term 'collecties' slaat op zowel materiële als immateriële collecties. De werkgroep zal een aantal specifieke doelstellingen krijgen, moet maatregelen voorstellen, mogelijkheden nagaan, museumwetgeving vergelijken en in die zin de toegang tot cultuur bevorderen, praktijkervaringen uitwisselen. Het Franse voorzitterschap heeft al te kennen gegeven veel aandacht te willen besteden aan de beveiliging tegen diefstal en het illegale verkeer van cultuurgoederen.

Er is ook nog een andere werkgroep die voortbouwt op een bestaand netwerk van onderwijs en cultuur. Vlaanderen neemt ook daaraan actief deel. De werkgroep neemt zijn bijkomend mandaat opnieuw op in de herfst van 2008.

Er wordt ook aandacht gevraagd voor digitalisering met het grote Europese project Europeana, de grote Europese bibliotheek. Meertaligheid krijgt eveneens de nodige aandacht. In Vlaanderen heeft cultuur daar iets minder oog voor, maar het wordt actief opgevolgd door Onderwijs. Er is een nauwe samenwerking met de attaché voor Onderwijs.

Een andere pijler is de interculturele dialoog en ook cultureel toerisme en cultureel erfgoed kunnen als bijkomende aandachtspunten beschouwd worden.

De derde prioriteit slaat op het verzamelen van gegevens en ontwikkelen van statistieken en methoden, waarvoor men hoopt terug te kunnen vallen op de ervaring en de gegevens die Eurostat kan aanreiken.

Vierde prioriteit is het optimaal benutten van het potentieel van de culturele en de creatieve bedrijfstakken. Ook in dat verband is een werkgroep opgestart die gisteren voor de tweede keer heeft vergaderd. Vlaanderen is daarin vertegenwoordigd door CultuurInvest. Gisteren hebben zij hun werking voorgesteld, wat eerder ook al in Europa aan bod is gekomen op de bijeenkomst in Cannes. CultuurInvest blijkt een model te zijn dat ook in andere landen kan functioneren om meer middelen in de sector te laten stromen. Het geniet dus de aandacht van de EU en de Commissie.

De vijfde prioriteit gaat over het promoten en uitvoeren van het UNESCO-verdrag. Op Belgisch niveau is in dat verband nog werk aan de winkel aangezien het

verdrag nog niet geratificeerd is. Toch heeft Vlaanderen er actief aandacht voor, al blijft het onderhandelen om op Belgisch niveau tot een compromis te komen en de conventie geratificeerd te krijgen.

4. Uiteenzetting door de heer Dany Vandebossche, commissievoorzitter

Dany Vandebossche: Ik wil ter aanvulling nog meegeven dat in april 2008 ook de voorzitters van de commissies Cultuur en Sport zijn samengekomen in Ljubljana. Inhoudelijk kan ik niets toevoegen, maar de persaandacht die er onder Sloveens voorzitterschap was, had allicht ook de maken met het feit dat de minister van Cultuur er een toespraak hield. Slovenië is in Europa een echt kruispunt van diverse culturen en dat maakt van de interculturele dialoog een kernpunt. Bijna alle commissievoorzitters van alle lidstaten waren aanwezig en ze waren een illustratie van de interculturaliteit. Het was bijvoorbeeld eenvoudiger voor mij om in het buitenland met mijn Franstalige collega te overleggen dan in het binnenland.

Er is een discussie gevoerd over een vrij belangrijk thema in ons kader, met name het multilinguïsme in Europa.

De finale boodschap luidde dat actief meewerken aan de interculturele dialoog, in Europa als mechanisme moet kunnen gelden ter bevordering van de samenleving. Er is een engagement aangegaan door de commissievoorzitters en dat uit zich vandaag in een eerste hoorzitting ter zake. Daarnaast is een pleidooi gehouden voor een betere ondersteuning van de cultuurindustrieën. Vlaanderen had me dunkt met CultuurInvest een stap in die richting gezet. Vooral het promoten van de interculturele competenties en onderwijs vormde een fundamenteel punt dat uit de bijeenkomst voortvloeide om mee te nemen naar de parlementen.

5. Vragen van de commissieleden en antwoord van de sprekers

Mevrouw Margriet Hermans: De uiteenzetting was een openbaring van activiteiten die ik tot mijn grote schande amper kende.

Mevrouw Crabb, ik merk dat de focus bij het thema interculturele dialoog steeds op jongeren ligt. Dat is

natuurlijk belangrijk, maar ik geloof dat de multiculturaliteit als discours zo aan belang heeft gewonnen omdat er in West-Europa vanuit bepaalde bevolkingsgroepen een gevoel van overrompeling is gegroeid. Oudere mensen kunnen dat niet aan. Ik vind dat we dan te weinig de hogere leeftijdsgroep en de senioren in het verhaal betrekken. Dat is een zeer grote categorie die vaak in paniek slaat als ze met andere culturen of religies geconfronteerd wordt. Die vreemding initieert dan vaak vreemd gedrag en een onaangenaam gevoel van ongelukkig zijn binnen de eigen maatschappij. Zijn er ook intenties om de categorie 50-plus in de toekomst meer te betrekken?

Aan mevrouw Taghon wil ik nog zeggen dat ik aangenaam verrast ben met wat België blijkbaar allemaal doet. Enigszins ongelukkig ben ik met het feit dat we niet met een grotere regelmaat deze mensen in de commissie uitnodigen om de evoluties te kunnen aftoetsen aan wat Vlaanderen doet.

U merkte op dat Frankrijk meer de nadruk wil gaan leggen op de 'external rule of dialogue'. Wat moet ik me daar bij voorstellen?

De voorzitter: Ik wil erop wijzen dat het Vlaams Actieplan Interculturaliseren aan alle commissieleden is overgemaakt en toegelicht door de minister. Ook de documenten van de bijeenkomst in Ljubljana zijn al geruime tijd overgemaakt, met uitzondering van de documenten die door mevrouw Everaerdts werden rondgedeeld.

De heer Johan Verstreken: De uiteenzetting was ook voor mij verhelderend, al blijf ik met nog vele vragen achter. Ik neem me voor alle documenten nog eens door te nemen.

Als parlamentslid worden we overspoeld met informatie. Als wij al door het bos de bomen van activiteiten, acties enzovoort, niet meer kunnen zien, hoe zou Jan met de pet dat dan kunnen? Ik wil er nogmaals voor pleiten een cultureel ambassadeur aan te stellen vanuit de Vlaamse Regering. Die kan dan over heel Europa en verder de zaken coördineren. De minister was er niet voor te vinden destijds, maar ik wil er vandaag toch op wijzen dat het in Nederland wel bestaat. Het zou ons toestaan beter op de hoogte te zijn en te blijven en de verschillende initiatieven beter in kaart te brengen. Zo hebben we vandaag mevrouw Crabb voor het eerst ontmoet, ook al zit ze op amper een boogscheut hiervandaan. Het lijkt me handig elkaar beter en meer te ontmoeten.

In het jaar van de culturele diversiteit en met de talloze activiteiten die op stapel staan, zou het mooi zijn om ervoor te zorgen dat de man in de straat daarvan ook beter op de hoogte wordt gebracht. België blijkt een middelmatige student als het over culturele diversiteit gaat. Wat kunnen we dan beter doen om hoger te scoren? Zijn er initiatieven waaraan mevrouw Crabb in dat verband denkt? Culturele ambassadeurs zouden de dialoog beter op gang moeten brengen. De publiciteit voor acties kan volgens mij nog beter, want vele acties zijn niet gekend. Bestaan er ook websites in het Nederlands ter zake en hoe kunnen ze vertaald worden naar socioculturele verenigingen, steden en gemeenten en scholen om meer ruchtbaarheid te geven aan de activiteiten waaraan mensen zouden kunnen participeren? Zijn de gemeentebesturen überhaupt op de hoogte van de mogelijkheden en initiatieven die, tot mijn grote verbazing, talloos lijken?

U zei dat er één project per lidstaat is voorzien. Voor België is voorzien in 3 miljoen euro en er lopen drie projecten. Welke? Ik ga ervan uit dat er een voor Vlaanderen, een voor Wallonië en een voor Brussel is.

Wat verwacht u van het Franse voorzitterschap, dat toch andere accenten wil leggen?

Mevrouw Taghon, puur praktisch gezien is culturele diversiteit eenvoudig op te merken. Vooral in sportmiddens zien we vaker mensen met een ander uiterlijk. U zegt dat er een ondervertegenwoordiging in de raden van bestuur en dergelijke is. Hoe denkt u de ommezwaai waarnaar wordt gestreefd in de praktijk om te zetten? Integratie blijft immers moeilijk. Als schepen van gelijkemansbeleid en cultuur in Oostende merk ik dat. Wij hebben de minderhedenadviesraad (MAR) opgericht, die zeer goed werkte en zeer goede initiatieven tot resultaat had. Toch is meer dan eens gebleken dat mensen zich veilig voelen als ze in hun eigen clubje kunnen blijven. Ik vrees daarom dat mensen die de diversiteit een gezicht moeten geven in raden en dies meer van verschillende domeinen, dat misschien even zullen doen, maar al snel zullen afhaken. Is de tien procent die u vooropstelt wel realistisch? Gebeurt dit al en hoe kunnen we daarover geïnformeerd raken? Weten de steden en gemeenten, de culturele raden in Vlaanderen, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) dat? De intentie is goed, maar de praktijk lijkt me moeilijker. Ik verwijs daarbij naar Limburg, met zijn vele migrantengemeenschappen die onderling moeilijk integreren. Het is gemakkelijker om binnen de eigen taalgemeenschap te blijven.

Hoe zit het met de 900.000 euro die beschikbaar is gesteld voor participatieprojecten? Waar en hoe kan men zich daarvoor inschrijven? Is er een beperking? Kunnen initiatieven van een buurtgemeenschap ook meedingen of gaat het alleen om vzw's en socioculturele verenigingen?

Mevrouw Everaerd, het lijkt me ook handig een aantal zaken nog eens op een rijtje te zetten, al kennen we natuurlijk allemaal CultuurInvest.

Ik ben ook lid van de commissie voor Buitenlandse Zaken. Daar stellen we vast dat het vreselijk moeilijk is om collega-volksvertegenwoordigers warm te maken voor Europese initiatieven. Toch is het belangrijk in elke commissie van het Vlaams Parlement die link met Europa en de andere lidstaten te blijven leggen. Hopelijk ziet men dan het belang ervan in elkaar te begrijpen en te kennen.

De heer Erik Arckens: Mevrouw Crabb, hoe kan het interculturaliseren als concept eigenlijk worden opgelegd? Zelf heb ik de neiging om het 'andere' op te zoeken, en al ben ik nog geen senior, is dat toch niet evident. Als Europa ergens bij betrokken wordt, dan wil men dat grootschalig op een hoog bovenlokaal niveau aanpakken. Zo ook de interculturalisering. Het klinkt natuurlijk goed: culturele participatie, culturele competentie als kernbegrippen. Hoe legt men ze echter op, aangezien het begrippen zijn die moeten groeien bij de mens, die via opvoeding onder meer worden aangeleerd?

De heer Dany Vandebossche: Ik heb nog een vraag specifiek over de collectiemobiliteit in Europa. Mevrouw Everaerd, u weet allicht dat Vlaanderen al problemen heeft met de collectiemobiliteit tussen de Vlaamse musea onderling. In dat verband zijn een aantal initiatieven genomen waaronder het streven naar een soort van staatswaarborg, hier een Vlaamse waarborg, opdat de collecties die circuleren tussen de musea niet langer privé verzekerd moeten worden. Dat betekent een immense besparing voor de musea. In Groot-Brittannië bestaat die waarborg al. Ik veronderstel dat aan het streven naar een Europese collectiemobiliteit, wat ik toejuich, ook een soort van Europese waarborg zal moeten worden gekoppeld?

Mevrouw Sofie Taghon: De databank waarvan sprake in verband met de ondervertegenwoordiging in raden en bestuursorganen, is net online. De campagne loopt sinds enkele maanden en zal in het najaar nog een 'boost' krijgen. Organisaties die met bepaalde doelgroepen werken, zullen nog eens specifiek worden

aangeschreven. Doel is dat mensen een profiel indienen waaruit hun ervaring blijkt in een bepaalde niche van cultuur of sport, waarin ze geïnteresseerd zijn en waarmee ze bezig zijn geweest. Voorlopig zijn we van plan om voor de commissies op Vlaams niveau mensen die belangstelling tonen om in zo'n raad of bestuursorgaan te zetelen, een opleiding te laten volgen. Dat moet de kans beperken dat ze opgeven. Ze moeten zo te weten komen wat van hen wordt verwacht, wat het werk inhoudt en of ze zich daar zelf toe geroepen voelen. De opleiding omvat een korte inleiding tot de werking van de Vlaamse overheid en verder persoonlijke begeleiding door de voorzitter van de commissie.

Algemeen is het de bedoeling dat organisaties of bestuursorganen zelf op de databank een beroep kunnen doen om de match te optimaliseren. De communicatie ter zake moet nog van start gaan, en de informatie over hoe en wat en welke organisaties dus ook. Dat zal in de komende maanden gebeuren.

Ik wil ook nog meegeven dat er middelen zijn aangewend voor het Antenaproject, dat is opgestart door het steunpunt Cultuur Lokaal. Het strekte ertoe mensen met een etnisch-cultureel diverse achtergrond een langdurige opleiding te geven ter voorbereiding op participatie aan bestuursorganen van culturele instellingen. Het mooie daarvan was dat er meteen een match en een wisselwerking ontstond tussen organisaties die hun raad van bestuur wilden openstellen en op zoek waren naar zo'n mensen en de mensen die de opleiding volgden. Het viel op dat het vooral nieuwkomers waren die interesse toonden. Het Antenaproject is vervolgens ook binnen het jeugdwerk opgezet en zal ook navolging vinden in het sociocultureel werk via het steunpunt Socius.

Organisaties kunnen tweemaal per jaar participatieprojecten indienen. Het moet gaan om een vzw, en structureel gesubsidieerde organisaties kunnen daarop geen beroep doen, behalve als ze de uitzonderlijkheid van het project kunnen aantonen, of van de organisatie voor de sector. Al de informatie is te vinden op de website van de Vlaamse overheid. De oproep tot participatieprojecten wordt tevens verspreid via de website interculturaliseren zelf, en via de steunpunten en nieuwsbrieven. Vorig jaar zijn er ook brochures gemaakt voor de diverse sectoren, specifiek over interculturaliteit, waarin de formaliteiten duidelijk werden gemaakt voor het indienen van participatieprojecten. Ook alle andere subsidiemoge-

lijkheden voor het indienen van projecten kwamen daarin aan bod. Cultuur Lokaal en de VVSG hebben de oproep naar de gemeenten verspreid.

Mevrouw Alison Crabb: De focus op jongeren keert terug in vele Europese beleidsmateries. Ik verwijs ter zake naar een interessant instrument: het Grundvig-programma dat deel uitmaakt van het Levenslang Leren-concept. Het is een veel smaller programma dan bijvoorbeeld het Erasmus-programma. Het programma richt zich heel specifiek op het niet-professioneel gerichte leerproces van volwassenen. Heel vaak zijn het senioren die erop inschrijven en niet zelden zijn dergelijke programma's de facto intercultureel omdat minstens drie lidstaten moeten deelnemen in het partnerschap. Het klopt evenwel dat de fundamentele wettelijke gronden zich op jongeren toespitsen. Men zou zich op een filosofisch niveau inderdaad kunnen afvragen waarom de jeugd zoveel aandacht krijgt op al die beleidsdomeinen en -niveaus, terwijl de populatie ouder wordt.

Er is specifiek gevraagd naar de Vlaamse gefinancierde projecten. Alleen het Kif Kifproject wordt voor 50 percent door de Commissie mee gefinancierd. De titel luidt geloof ik 'Jong en Divers Kunsttalent'. In de Franstalige Gemeenschap loopt het project rond 'Buren' dat wordt gefinancierd. Ten slotte is er ook een project van de Duitstalige Gemeenschap. De middelen zijn verdeeld over landen en in het geval van België over de gemeenschappen op basis van de stemverdeling in de Raad.

Het Franse voorzitterschap lijkt me meer te gaan voor de zin van de interculturele dialoog als instrument in dienst van de verhoudingen van de Europese Unie tot derde landen. Dat kunnen de buurlanden zijn, maar ook verder, zoals de ACP-landen – African and Caribbean-Pacific Countries. Binnen twee weken al zou op een eerste bijeenkomst een document in dat verband naar voren worden gebracht.

Een van de kernpunten van vele Europese jaarthema's is altijd de communicatie. Hoe zorgen we ervoor dat de man in de straat ook weet wat er loos is en wat we bedoelen met die interculturele dialoog? Het antwoord daarop moet wel decentralisatie zijn. Het is de sleutel tot succes als het gaat om een informatiecampagne die gemeenten, buurten, scholen, burgers moet bereiken. De website wordt druk bezocht en is beschikbaar in alle talen, maar kan onmogelijk afgestemd worden op elk land of elke gemeenschap

afzonderlijk. De interculturaliseringswebsite van de Vlaamse Gemeenschap vult wonderwel de kloof naar dat specifieke niveau van de eigen bevolking.

Het is correct dat de interculturele dialoog niet kan worden opgelegd, want dat zou catastrofaal zijn. Ik wil echter die opmerking omdraaien en stellen dat interculturele dialoog eigenlijk al deel uitmaakt van heel wat bestaand beleid. Op Europees niveau denk ik dan bijvoorbeeld aan het beleid inzake de integratie van migranten, dat zonder efficiënte interculturele dialoog niet kan worden waargemaakt. De lidstaten hebben dit erkend, en zien het niet als iets dat moet worden opgedrongen aan hun burgers, maar wel als handig middel om die integratie te bewerkstelligen.

In het kader van onderwijs, zijn momenteel discussies aan de gang met betrekking tot een opencoördinatie methode. Een van de discussielijnen richt zich op sleutelcompetenties of wat jongeren nu precies als basiscompetenties moeten meekrijgen voor ze het onderwijssysteem verlaten. Eén van de acht competenties die zijn opgesomd door experts, is de interculturele bewustwording en culturele expressie, omdat dit als essentieel in onze hedendaagse maatschappij wordt aangevoeld.

Met onze informatiecampagne inzake het themajaar Interculturele Dialoog beogen we eigenlijk een filosofische zoektocht te ondernemen naar waarom we geloven dat interculturele dialoog zinvol is, veeleer dan louter de boodschap te willen verkondigen. In welk beleidsdomein ook, kan het een nuttig instrument zijn en daarbij is een benadering van onder uit veel waardevoller dan 'top down'. Er is een link met het maatschappelijk middenveld en de echte experts van de interculturele dialoog en zo ontdekken we via hun activiteiten waarom dat instrument zijn waarde heeft voor diverse beleidsdomeinen.

Mevrouw Jill Everaerd: Met betrekking tot de Europese collectiemobiliteit moet ik melden dat de werkgroep nog niet heeft vergaderd, ook al staat in het goedgekeurde werkplan dat de eerste bijeenkomst in juni zou doorgaan. In de doelstellingen lees ik dat de werkgroep ook zou moeten nagaan op welke manier de hinderpalen voor de mobiliteit van collecties, die in de lidstaten nog bestaan op wettelijk en administratief gebied, kunnen worden weggenomen. Dat behelst onder meer verzekeringskwesties. Het onderwerp zal mijns inziens dus wel degelijk aan de orde worden gesteld, maar ik weet niet of er over een Europese oplossing al enig beeld is gevormd. In de

werkgroep zal iemand van het agentschap Kunsten en Erfgoed zitting hebben. Ik krijg dan verslagen of briefings om te weten welke houding ik moet aannemen tijdens de Europese werkvergadering.

Met betrekking tot hoe men een beter zicht kan krijgen op wat er allemaal gebeurt, kan ik verwijzen naar de maandelijkse rapportering van de Vlaamse permanente vertegenwoordiging aan de Vlaamse Regering over wat er in de werkgroep Cultuur en Audiovisuele van de Raad is gebeurd of goedgekeurd. De Europese cultuuragenda, het werkplan en andere aspecten komen daar ook in een notendop ter sprake. Ik ben absoluut bereid meer informatie in dat verband te verstrekken via welke weg ook. Daarnaast is er ook de Vinger aan de Pols, het zesmaandelijks rapport, een informatiebron waarin alle Europese dossiers worden toegelicht.

De verslaggevers,

Margriet
HERMANS
Johan VERSTREKEN

De voorzitter,

Dany
VANDENBOSSCHE